

**Suurt väina ületava 330 kV vahelduvvoolu merekaabelliini rajamise
keskkonnamõju hindamise eelhinnang**

Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet

Koostaja: Camilla Kastein 667 2065, camilla.kastein@ttja.ee

Sisukord

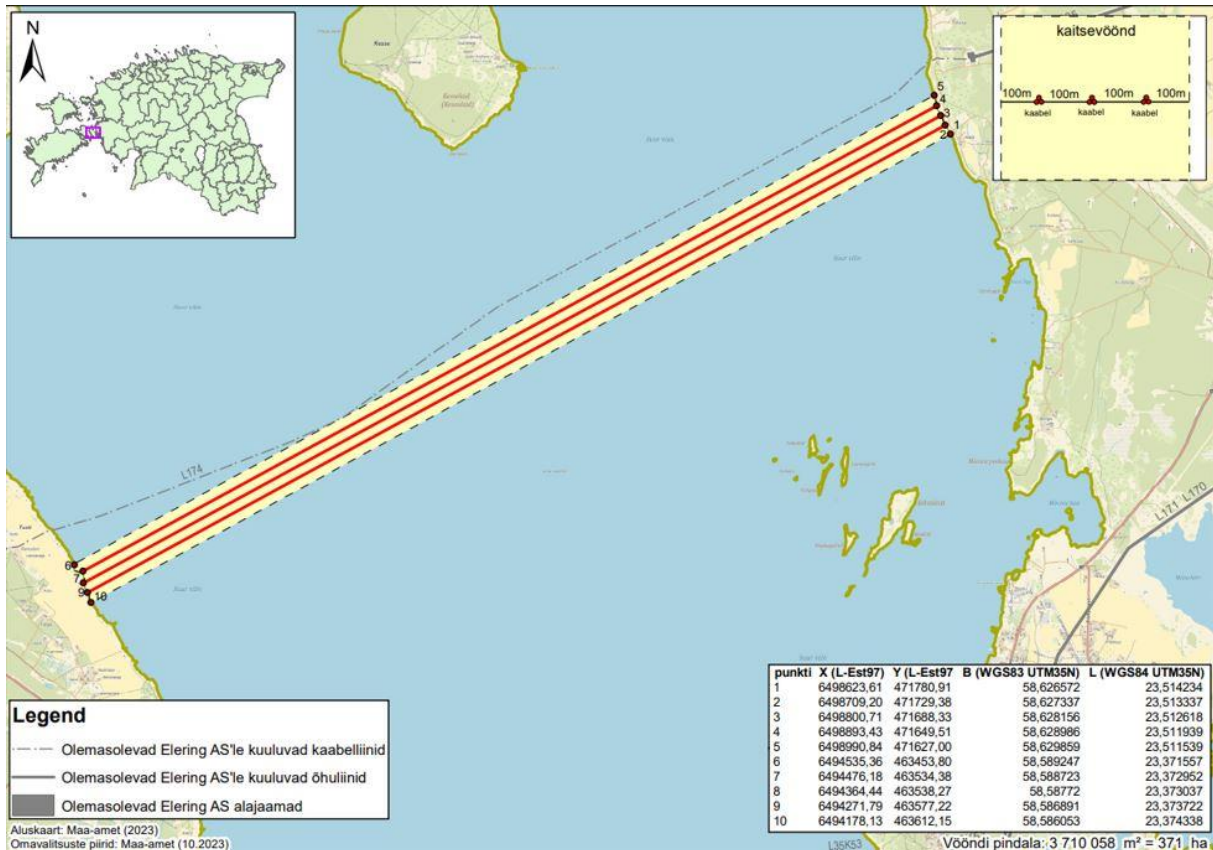
1. Üldine teave	4
1.1. Ehitustööde läbiviimise taustainformatsioon	4
1.2. Teave eelnevalt hinnatud keskkonnamõjude kohta	7
2. Olemasolev olukord ja kavandatav tegevus.....	8
2.1. Tegevuse iseloom ja maht	8
2.2. Tegevuse seos asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega.....	9
2.3. Ressursside, sealhulgas loodusvarade, nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, näiteks loomastik ja taimestik, kasutamine	9
2.4. Tegevuse energiakasutus	9
2.5. Tegevusega kaasnevad tegurid (heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn) ja tekkivad jäätmed ning nende käitlemine	9
2.6. Tegevusega kaasnevate avariiolekordade esinemise võimalikkus, sealhulgas heite suurus	10
2.7. Tegevuse seisukohast asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide oht, sealhulgas kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide oht teaduslike andmete alusel.....	10
3. Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond	10
3.1. Olemasolev ja planeeritav maakasutus ning seal toimuvad või planeeritavad tegevused	10
3.2. Alal esinevad loodusvarad (sh maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus), nende kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõime	10
3.3. keskkonna vastupanuvõime, mille hindamisel lähtutakse märgalade, jõeäärsete alade, jõesuudmete, randade ja kallaste, merekeskkonna, pinnavormide, maastike, metsade, Natura 2000 võrgustiku alade, kaitstavate loodusobjektide, alade, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada, tiheasutusega alade ning kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest	11
3.4. inimese tervis ja heaolu ning elanikkond	15
4. Hinnang keskkonnamõju olulisusele	25
4.1. Keskkonnamõju suurus ja mõjuala ulatus (näiteks geograafiline ala ja tõenäoliselt mõjutatava elanikkonna suurus)	26
4.2 Mõju ilmnenemise tõenäosus ja selle tugevus, kestus, sagedus ja pöördumus	26
4.3 Mõju piiriülesus ja kavandatava tegevuse koosmõju muude asjakohaste toimuvate või mõjualas planeeritavate tegevustega	26
4.4. Ebasoodsa mõju tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise üldised (sh seadusandlusest tulenevad) võimalused.....	26
5. Kokkuvõte ja järeldused, sh leevendavad meetmed	27

5.1. Järeldus kavandatava tegevuse keskkonnamõju hindamise algatamise või algatamata jätmise kohta koos põhjenduse kokkuvõttega.....	27
Eelhinnangu koostamisel kasutatud materjal.....	28

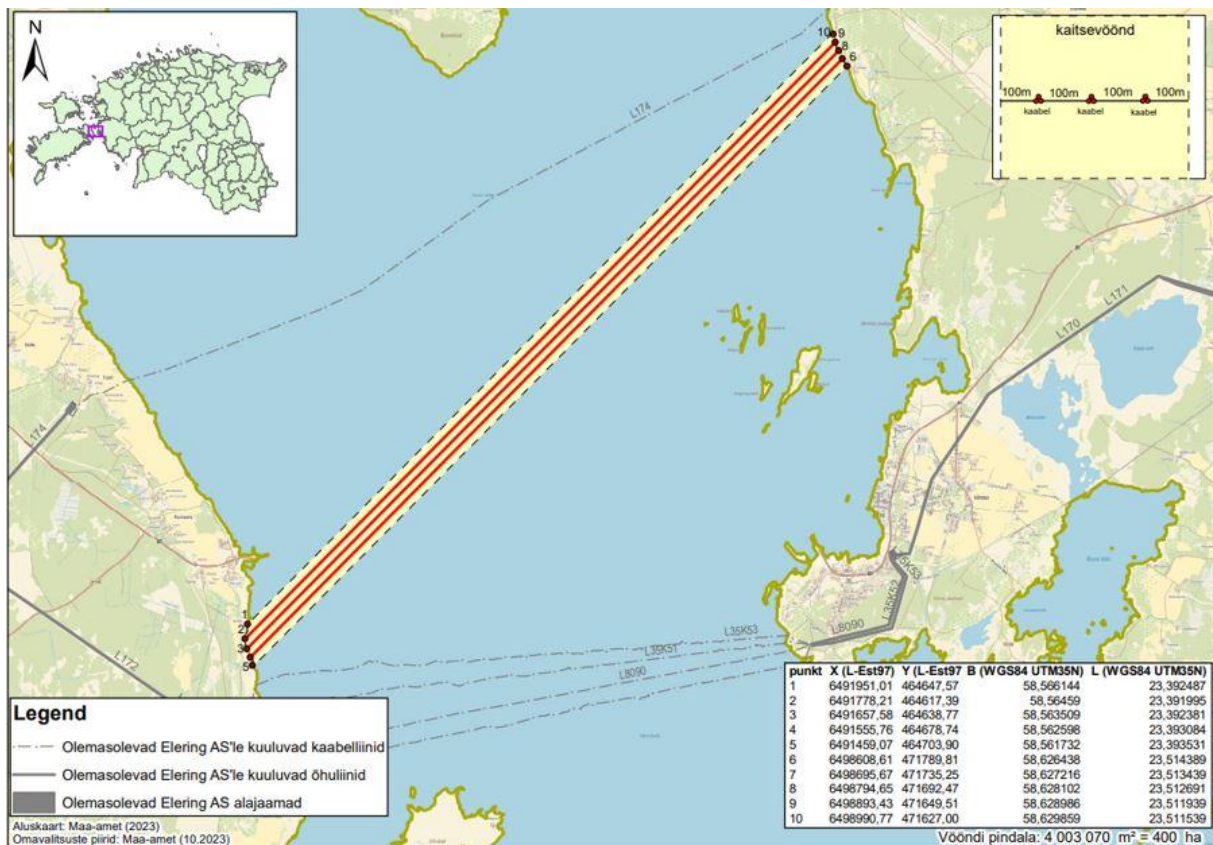
1. Üldine teave

1.1. Hoonestusloa taotluse taustainformatsioon

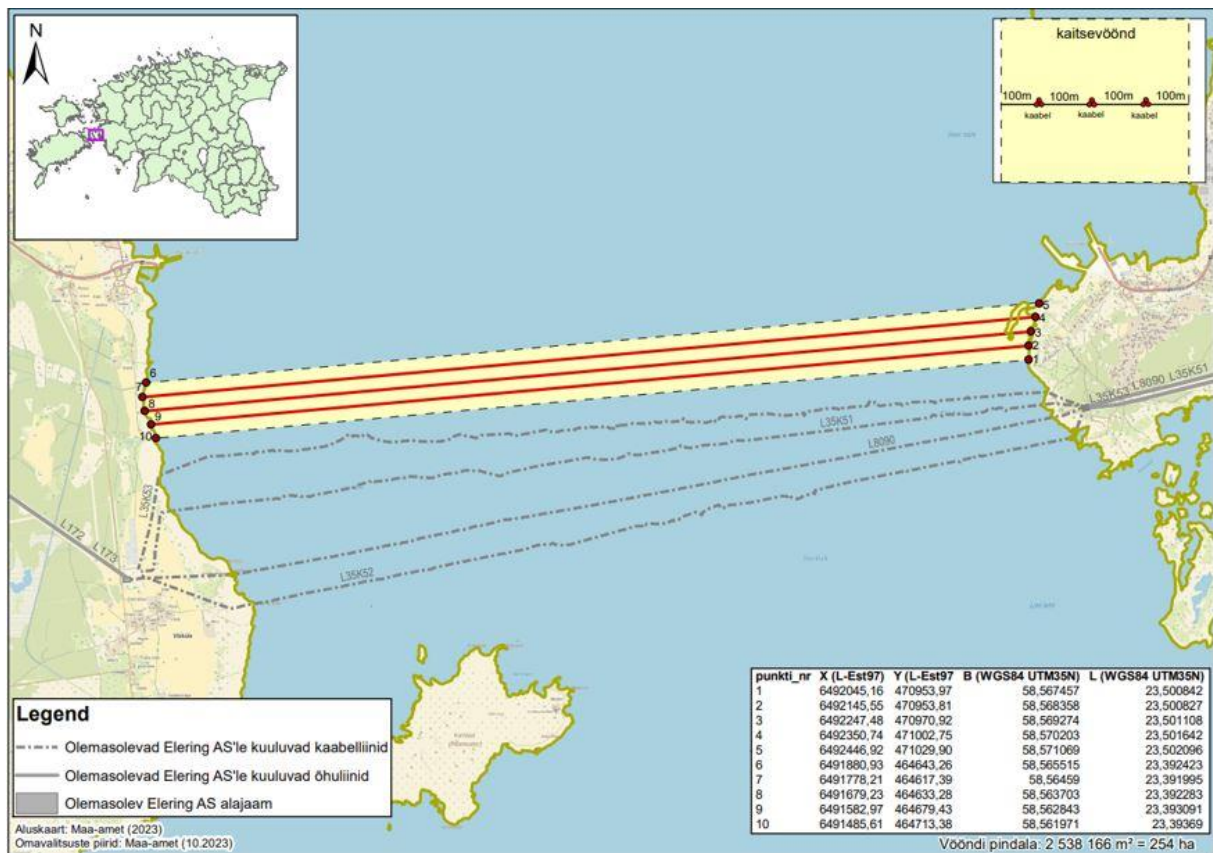
Elering AS (registrikood 11022625, aadress Harju maakond, Tallinn, Mustamäe linnaosa, Kadaka tee 42, 12915, e-post info@elering.ee) esitas 22.12.2023 Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile (edaspidi TTJA, aadress Tallinn, Kesklinna linnaosa, Endla tn 10a, e-post info@ttja.ee) hoonestusloa taotluse Suure väina 330 kV vahelduvvoolu merekaabelliini rajamiseks. Antud kaabli rajamiseks on neli alternatiivi.

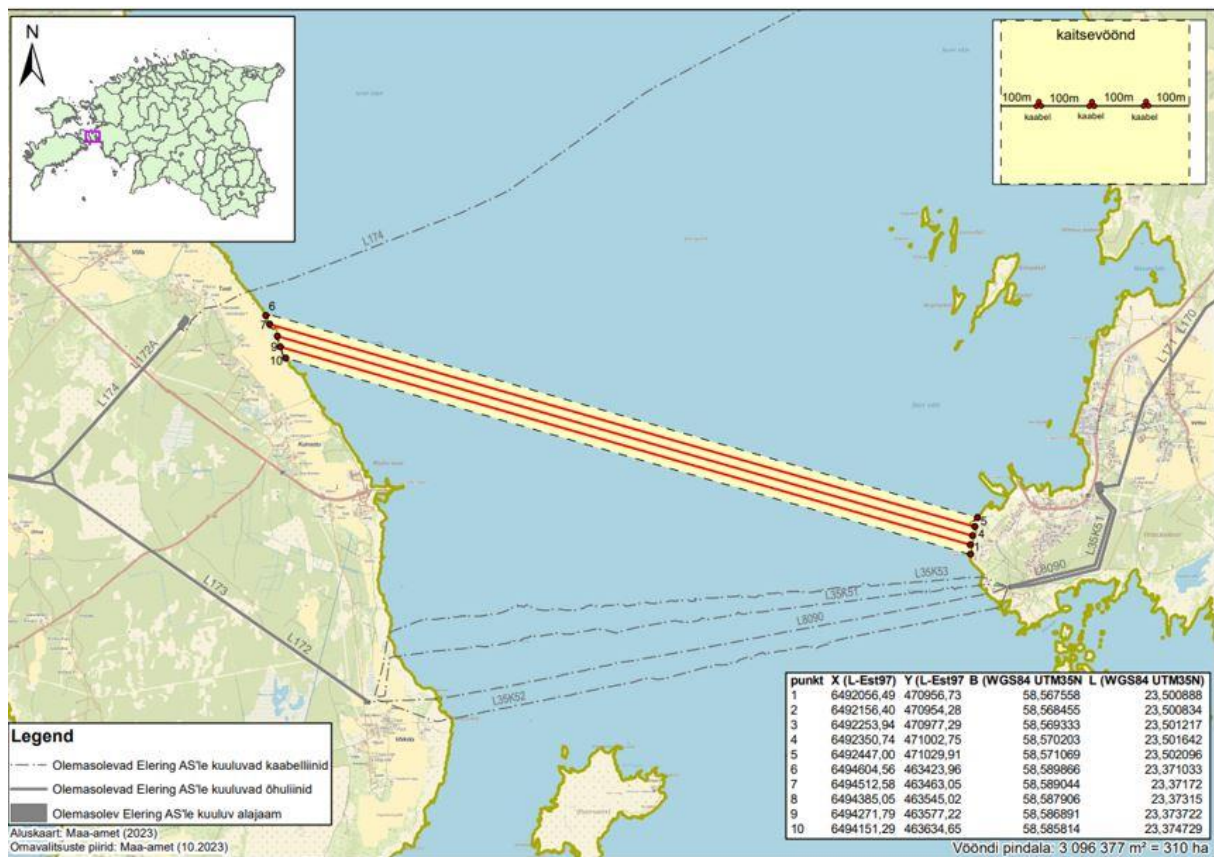
Joonis 1. Suure väina merekaabelliini alternatiiv 1.

Joonis 2. Suure väina merekaabelliini alternatiiv 2.

Joonis 3. Suure väina merekaabelliini alternatiiv 3.

Joonis 4. Suure väina merekaabelliini versioon 4.

Veekogu põhja elektriülekanali ehitamine liigitub keskkonnamõju hindamise ja keskkonnamõju hindamissüsteemi seaduse (KeHJS) § 6 lg 2 p 18 ja p 22 kohase tegevuse alla ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 11 p 6 ning § 15 p 8 alla. KeHJS § 3 lõike 1 p 1 kohaselt tuleb hinnata keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusloa või selle muutmist ning tegevusloa taotlemise või muutmise põhjuseks olev kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju.

Käesoleva eelhindangu koostamise aluseks võeti eelhindangu sisule esitatavad nõuded, mis on toodud keskkonnaministri 16.08.2017 määruses nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded“. TTJA peab otsustajana (KeHJS § 9) andma hinnangu, kas kavandatav tegevus võib eeldatavalt kaasa tuua olulise keskkonnamõju või mitte ning otsustab keskkonnamõju hindamise algatamise vajalikkuse üle.

Antud 330kV merekaabel Väikeses väinas on osa Eesti-Läti neljanda elektriühenduse riigi eriplaneeringuga, millega kavandatakse uued 330-kilovoldised liinid Paidest Lihula kaudu Virtsuni ja sealt edasi ühendused Saaremaa läänerannikule, kust algaks Läti-suunaline merekaabel.

Elektriühendus kavandatakse maismaal valdavalt 330-kilovoldiste õhuliinidena. Kohtadesse, kus õhuliini pole võimalik kavandada, planeeritakse maakaabel. Merealal hakkab paiknema merekaabel. Vajalik on kavandada ka alajaamad. Võimalike uute elektriliinide trasside asukohad ja maavajadus selguvad riigi eriplaneeringu menetlemise käigus. Seetõttu on ka hoonestusloa taotlused esitatud merealal mitme erineva paiknemise alternatiiviga. Riigi

eriplaneeringu käigus viiakse läbi ka keskkonnamõju strateegiline hindamine (edaspidi KSH), mis hõlmab nii maismaa kui mere osa.

1.2. Teave eelnevalt hinnatud keskkonnamõtjude kohta

Mõtjused on hinnatud ka Eesti mereala planeeringu koostamise käigus tehtud keskkonnamõtju strateegilise hindamise (KSH) käigus ning kaablite kui merepõhjas paikneva taristu suunised ja tingimused on määratud Eesti mereala planeeringus. Suunised:

1. Samasuunaliste ühenduste puhul on merepõhja ratsionaalsemaks kasutamiseks otstarbekas kasutada maksimaalselt võimalikus mahus sama kaabli/torujuhtme koridori. Eesmärk on võimalikult suures osas vältida täiendava tehisobjektiga kaasnevat sekkumist looduslikku keskkonda ja vähendada merepõhja koormamist erinevate kaablikoridoride/torujuhtmetega ning nende kaitsevöönditega.

2. Uute kaitstavate loodusobjektide loomisel kaabli/torujuhtmete koridoridesse on oluline objektide kaitsereežiimi väljatöötamisel säilitada võimalus teostada vajalikke kaabli hooldustöid ja täiendava(te) kaablite paigaldamist sama koridori laiuses.

3. Kõrgema riskiga piirkondades (nt tihe laevaliiklus – ristumine laevateedega, kattumine traalimisaladega, jää liikumine madalaveelises piirkonnas vms) tuleb vajadusel kaabel/torujuhte kaitsta võimalike ohuallikate eest, kas katta nt betoonplaatidega või süvistada merepõhja. Kaablites/torujuhtmetest tuleneva mõju leevendamiseks on otstarbekas kaaluda võimalust näiteks liivamadala puhul nende matmiseks. Kõva substraadi puhul (näiteks kui on tegemist „karide“ elupaigatüübiga) ei ole otstarbekas kaabli/torujuhtme katmine. Võimalusel peaks kaabli /torujuhtme välispind olema neutraalse reaktsiooniga ja võimaldama organismide kinnitumist.

Tingimused:

1. Olemasolevate kaablite ja torujuhtmetega tuleb arvestada kõikide mereala kasutusviiside puhul. Vajadusel tuleb kaablite asukohta ja seisukorra hindamiseks läbi viia täpsustav uuring ja teha koostööd kaabli omanikuga.

2. Kaablite ja torujuhtmete rajamise üksikasjad (asukoht/tehniline lahendus jms) täpsustuvad konkreetsete loamenetluste raames. Üksikasjadest tulenevalt täpsustub ka mõjude hindamise vajadus, sh mõju iseloom, ulatus ja mõjuala lokaalsel tasandil.

3. Kaablite rajamisel rakendada parimat võimalikku tehnikat vältimaks elektromagnetvälja võimalikke olulisi ebasoodsaid mõjusid elurikkusele, sh. kalastikule.

4. Kavandatavad merekaablid ja torujuhtmed tuleb ranniku madalveelises piirkonnas selliselt kaitsta, et jää ei saaks kaablit lõhkuda. Rajatised peavad arvestama jääoludest tuleneva riskiga ja olema vastupidavad.

5. Kaablite ja torujuhtmete rajamisel on läbi sobiva tehnilise lahenduse ning asukohavaliku vajalik välistada olulised ebasoodsad mõjud kaitstavatele loodusobjektidele ja ebasoodsad mõjud Natura 2000 võrgustiku aladele. Vajalik on koostöö Keskkonnaametiga.

6. Kaablite ja torujuhtmete rajamisel tuleb hoonestusloa taotluse staadiumis teha koostööd Muinsuskaitseametiga vältimaks merepõhja kultuuripärandi kahjustamist.

7. Kaablite ja torujuhtmete rajamisel tuleb hoonestusloa taotluse staadiumis teha koostööd Kaitseministeeriumiga selgitamiseks välja võimalike ajalooliste lõhkekehade ja ohtlike objektidega arvestamise vajadus.

8. Kaablite ja torujuhtmete rajamisel tuleb hoonestusloa taotluse staadiumis kaasata kohalike omavalitsuste üksusi, mille merepiirist jääb kaabel või torujuhe 3 meremiili kaugusele.

9. Kaablitest ja torujuhtmetest tuleneva mõju leevendamiseks on otstarbekas kaaluda võimalust näiteks liivamadala puhul kaabli matmist. Kõva substraadi puhul (näiteks kui on tegemist „karide“ elupaigatüübiga) ei ole otstarbekas kaabli matmine või katmine. Võimalusel peaks kaabli välispind olema neutraalse reaktsiooniga ja võimaldama organismide kinnitumist.

10. Kaablite rajamise järgselt on kaablikoridorides keelatud maavarade kaevandamine, kaadamine ja ankurdamine.

Lisaks koostatakse kogu Eleringi neljanda ühenduse rajamiseks riigi eriplaneering, mis hõlmab nii maismaa kui mere osa, seega hinnatakse merekaablite mõjusid ka riigi eriplaneeringu käigus koostatava KSH raames. Vabariigi Valitsus algatas 15.02.2024 korraldusega nr 39 Eesti-Läti neljanda elektriühenduse riigi eriplaneeringu (REP) ja KSH. Korralduse eesmärk on algatada REP ja KSH, et planeerida Eesti-Läti neljas elektriühendus. Planeeringu eesmärk on planeerida Eesti-Läti neljanda elektriühenduse Eestis paiknev osa algusega Paide linnast läbi Lihula linna Sõrve poolsaareni Saaremaal. Loodav ühendus suurendab 2033+ vaates elektri varustuskindlust ning loob võimalused suurema hulga taastuvenergia vastuvõtmiseks Lääne-Eesti elektrivõrku, aidates kaasa riigi 2050. aasta kliimanetraalsuse eesmärkide saavutamisele. Planeeritav ühendus mõjutab kogu Eesti ühiskonda, sh kõiki omavalitsusi kuhu uus ühendus kavandatakse – saab nii tarbida kui ka toota rohkem elektrienergiat. Elektriühendus loob eeldused Eesti taastuvenergia ekspordiks ja tugevdab energiapuudulikkust. Riigi eriplaneeringu planeeringuala hõlmab järgmisi kohaliku omavalitsuse üksusi: Saare maakonnas Saaremaa valda ja Muhu valda, Lääne maakonnas Lääne-Nigula valda, Pärnu maakonnas Lääneranna valda ja Põhja-Pärnumaa valda, Rapla maakonnas Märjamaa valda, Kehtna valda ja Rapla valda ning Järva maakonnas Türi valda ja Paide linna. Merealal hõlmab planeeringuala Väikese väina ja osa Suurest väinast. Planeeringuala suurus on ligikaudu 6314 km².

2. Olemasolev olukord ja kavandatav tegevus

Peatükis kirjeldatakse võimalikult täpselt ehitusalal plaanitavat tegevust ning sellega kaasnevat tegevust. Peatükis ei kirjeldata meetmeid, mis leevendaksid ehitustegevusega kaasnevat mõju.

2.1. Tegevuse iseloom ja maht

Kavandatava tegevuse eesmärk on elektrienergia ülekande Mandri-Eesti ja Saaremaa vahel olles osa Saaremaa 330kV põhivõrgu rajamise riigi eriplaneeringust. Neljanda elektriühenduse rajamine Eesti ja Läti vahele Saaremaa kaudu eeldab 330-kilovoldise pingeklassiga elektriliinide rajamist Saaremaale ning nende tugevat sidumist mandril paikneva 330-kilovoldise elektri ülekandevõrguga. Kaabelliini nimipinge on 330 kV.

Merekaabelliin koosneb kolmest vahelduvvoolu kaablist. Iga kaabel on kokkupandud kolmest faasikaablist ja optilisest kaablist läbimõõduga ca 20 cm (1 faas + armeerimine), optika 5 cm, ning armeeritud.

Mehaaniliste vigastuste vältimiseks paigaldatakse kaabelliin merepõhja setetesse (ca 1 – rannikul 1,5 m sügavusele). Planeeritud ei ole kaabelliini paigaldamisel merepõhja pinnase teisaldamist või merepõhja tagasitõitmist rohkem kui 10 000 m³ ulatuses.

Kaablite kaitsmine merepõhjas sügavuseni kuni 5m lahendatakse tõenäoliselt kas suundpuurimise või avatud kaeviku meetodil. Suundpuurimise korral kaablit kruusapadjaga eraldi ei kaitsta. Avatud kaeviku meetodil asetatakse kaeviku kaevamisel pinnas kaeviku kõrvale ning peale kaabli paigaldust ning kaabli peale tardekivimist kruusapadja paigaldamist täidetakse kaevik kõrvaleasetatud olemasoleva pinnasega.

Kaablite kaitsmine 5 - 10 m sügavusel või sügavamal lahendatakse tõenäoliselt kas suundpuurimise, merepõhja lõikamise, *jetty* või avatud kaeviku meetodil. Suundpuurimise korral kaablit eraldi kruusapadjaga ei kaitsta. Avatud kaeviku meetodil kaeviku kaevamisel asetatakse pinnas kaeviku kõrvale ning peale kaabli paigaldust täidetakse kaevik kõrvaleasetatud olemasoleva pinnasega. Lõikamiseks ja *jetty* kasutatakse spetsiaalseid merepõhjatöödeks mõeldud allveeseadmeid, mis kas mehaaniliselt või veejuga abiga lõikavad merepõhja pinnasesse vao, kuhu paigaldatakse kaabel ning pinnast ei teisaldata ega täideta tagasi.

Konkreetne kasutatav merekaabli tüüp, paigaldamistehnika ja –tehnoloogia ning merepõhja pinna alla paigaldamise vajadus selgub kaabelliini projekteerimisel.

2.2. Tegevuse seos asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega

Kavandatav tegevus ei ole vastuolus erinevate strateegiliste planeerimisdokumentidega. Väikest väina alal on samuti kehtiv Eesti mereala planeering, mis on vastu võetud 2022. aastal. Antud tegevus ei ole vastuolus Eesti mereala planeeringus ette nähtud või võimaldatud tegevustega.

Eesti üleriigilise planeeringu „Eesti 2030+“ kohaselt nähakse varustuskindluse suurendamiseks saartel ette Lääne-Eesti saari ja mandrit ühendav kõrgepingeline ringliin. Saare maakonnaplaneeringu 2030+ alusel on põhivõrgu arendamise peamine eesmärk elektrivarustuskindluse tõstmine Saaremaal ja Hiiumaal. Kavandatav tegevus aitab kaasa ka antud eesmärgi saavutamisele.

Teisi teadaolevaid asjakohaseid lähipiirkonna praeguseid ja planeeritavaid tegevusi antud asukohas pole.

2.3. Ressursside, sealhulgas loodusvarade, nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, näiteks loomastik ja taimestik, kasutamine

Avatud kaeviku meetodil kaeviku kaevamisel asetatakse pinnas kaeviku kõrvale ning peale kaabli paigaldust täidetakse kaevik kõrvaleasetatud olemasoleva pinnasega. Seega kasutatakse pinnast, mis võetakse ja pannakse tagasi samasse kohta. Lõikamiseks ja *jetty* kasutatakse spetsiaalseid merepõhjatöödeks mõeldud allveeseadmeid, mis kas mehaaniliselt või veejuga abiga lõikavad merepõhja pinnasesse vao, kuhu paigaldatakse kaabel ning pinnast ei teisaldata ega täideta tagasi. Seega on võimalus, et veejuga jaoks kasutatakse merevett.

2.4. Tegevuse energiakasutus

Kaabli paigaldamisel leiab energiakasutus aset ehitusmasinate ja laeva kütuse tarbimisel (bensiin, diisel) ja teiste seadmete elektritarbimise läbi.

2.5. Tegevusega kaasnevad tegurid (heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn) ja tekkivad jäätmed ning nende käitlemine

Ehitustegevusega kaasnevad heited võivad olla järgmised: ehitusmasinate heitgaasid õhku suurendavad õhusaastet; võimalikud õli/kütuselekked merevette; kõrgendatud mürafoon ning vibratsioon põhjustatuna ehitusmasinatest; sügis- ja kevadtalvisel ajal võimalik valgusreostus ehitustehnika poolt (tööala valgustamine).

Jäätmeid eeldatavalt ei teki. Soojuse, kiirguse ja lõhna teket ei ole ette näha.

2.6. Tegevusega kaasnevate avariolukordade esinemise võimalikkus, sealhulgas heite suurus

Võimalikke avariolukordade riske ehitusperioodil saab vähendada korrektsete töömeetoditega ja töökorras masinate kasutamisega. Vältida tuleb nii ehitus- kui kasutusperioodil erinevate vedelike või kütuste leket merre. Avari esinemisel tuleb viivitamatult teavitada Päästeametit ja Keskkonnaametit.

2.7. Tegevuse seisukohast asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide oht, sealhulgas kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide oht teaduslike andmete alusel

Asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide oht, sh kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide oht teadaolevalt puudub.

3. Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond

Peatükis kirjeldatakse võimalikult täpselt ehitusalal plaanitava tegevuse (loodus)keskkonda nii hetkeseisuga (tegevuse eelselt) kui ka tegevuse käigus või asjakohasel juhul tegevuse lõppedes. Peatükis ei kirjeldata meetmeid, mis leevendaksid ehitustegevusega kaasnevaid mõjusid.

3.1. Olemasolev ja planeeritav maakasutus ning seal toimuvad või planeeritavad tegevused

Kõik neli kavandatavat alternatiivi paiknevad Kuivastu ja/või Virtsu sadama lähistel, mille vahel toimub praamlaevaliiklus. Tusti (Muhumaa) ja Esivere (Lääneranna vald) külade vahel jookseb üle Suure Väina ka Elering AS-i elektrikaabel. Kõik 330 kV merekaabelliini alternatiivid jäävad sellest vahetult või rohkem lõunasse.

3.2. Alal esinevad loodusvarad (sh maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus), nende kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõime

Kavandatav trass läbib Lääne-Eesti vesikonnas Väinamere rannikuvee veekogumi Matsalu alamvesikonda, mille ökoloogiline seisund 2019 seisuga on kesine ning keemiline seisund halb, seega koondseisund on halb.

Kavandatava kaabelliini trassil ei asu maavarade leiukohti, seega puudub ka mõju maavaradele. Kaabli paigutamisel pinnasesse tuleb kasutada sama pinnast tagasitäiteks ning jälgida, et ei muudetaks märgatavalt pinnareljeefi. Merepõhi peaks jääma võimalikult samasuguseks nagu see oli enne kaabli paigaldamist.

Ehitus- ja hooldustööde käigus tuleb kasutada mehhanisme ja tehnoloogiat, mis välistavad kütte- ja määrdeainete sattumise vette. Masinate, millel on silmaga nähtav õlileke, kasutamine on keelatud. Töökohas peab olema varustus (õli)reostuse eemaldamiseks ja olmejäätmete

kogumiskoht. Avarii ja reostuse tekkimisel tuleb operatiivselt reostuse edasine levik tõkestada, reostus likvideerida ning teavitada sellest esimesel võimalusel Keskkonnaametit.

3.3. keskkonna vastupanuvõime, mille hindamisel lähtutakse märgalade, jõeäärsete alade, jõesuudmete, randade ja kallaste, merekeskkonna, pinnavormide, maastike, metsade, Natura 2000 võrgustiku alade, kaitstavate loodusobjektide, alade, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada, tiheasutusega alade ning kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest

Kultuurimälestisi ega pärandkultuuri objekte vees kavandatava trassi ala ega läheduses pole.

Väinamere hoiuala (Saare) (KLO2000339) asub kavandatava trassi alal ning selle vahetus läheduses. Väinamere hoiuala kaitse-eesmärk on nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisas nimetatud elupaigatüüpide - veealuste liivamadalate (1110), liivaste ja mudaste pagurandade (1140), rannikulõugaste (1150*), laiade madalate lahtede (1160), karide (1170), esmaste rannavallide (1210), püsitaimestuga kivirandade (1220), merele avatud pankrandade (1230), väikesaarte ning laidude (1620), rannaniitude (1630*), püsitaimestuga liivarandade (1640), jõgede ja ojade (3260), kadastike (5130), lubjarikkal mullal kuivade niitude (6210*), lubjavaesel mullal liigirikaste niitude (6270*), loodude (6280*), sinihelmikakoosluste (6410), aas-rebasesaba ja ürt-punanupuga niitude (6510), puisniitude (6530*), allikate ja allikasoode (7160), liigirikaste madalsoode (7230), vanade loodusmetsade (9010*) ja puiskarjamaade (9070) ning II lisas märgitud liikide - hallhülge (*Halichoerus grypus*), läänemere viigri (*Phoca hispida bottnica*), teelehe-mosaiikliblika (*Euphydrys aurinia*), suur-mosaiikliblika (*Euphydrys maturna*), kauni kuldkinga (*Cypripedium calceolus*) ja madala unilooga (*Sisymbrium supinum*) elupaikade kaitse, samuti nõukogu direktiivi 79/409/EMÜ I lisas nimetatud linnuliikide ja I lisas nimetatud rändlinnuliikide elupaikade kaitse. Linnuliigid, kelle elupaiku kaitstakse, on: soopart (*Anas acuta*), luitsnokk-part (*Anas clypeata*), piilpart (*Anas crecca*), viupart (*Anas penelope*), sinikael-part (*Anas platyrhynchos*), rägapart (*Anas querquedula*), rääkspart (*Anas strepera*), suur-laukhani (*Anser albifrons*), hallhani (*Anser anser*), väike-laukhani (*Anser erythropus*), rabahani (*Anser fabalis*), kivirullija (*Arenaria interpres*), sooräts (*Asio flammeus*), punapea-vart (*Aythya ferina*), tuttvart (*Aythya fuligula*), merivart (*Aythya marila*), hüüp (*Botaurus stellaris*), mustlagle (*Branta bernicla*), valgepõsklagle (*Branta leucopsis*), sõtkas (*Bucephala clangula*), niidurüdi (*Calidris alpina schinzii*), suurrüdi (*Calidris canutus*), väiketüll (*Charadrius dubius*), liivatüll (*Charadrius hiaticula*), roo-loorkull (*Circus aeruginosus*), välja-loorkull (*Circus cyaneus*), aul (*Clangula hyemalis*), rukkirääk (*Crex crex*), väikeluik (*Cygnus columbianus bewickii*), laululuik (*Cygnus cygnus*), kühmnokk-luik (*Cygnus olor*), lauk (*Fulica atra*), sookurg (*Grus grus*), merikotkas (*Haliaeetus albicilla*), punaselg-õgija (*Lanius collurio*), kalakajakas (*Larus canus*), tõmmukajakas (*Larus fuscus*), naerukajakas (*Larus ridibundus*), plütt (*Limicola falcinellus*), vöötsaba-vigle (*Limosa lapponica*), mustsaba-vigle (*Limosa limosa*), tõmmuvaeras (*Melanitta fusca*), mustvaeras (*Melanitta nigra*), väikekoskel (*Mergus albellus*), jääkoskel (*Mergus merganser*), rohukoskel (*Mergus serrator*), suurkoovitaja (*Numenius arquata*), kormoran ehk karbas (*Phalacrocorax carbo*), tutkas (*Philomachus pugnax*), plüü (*Pluvialis squatarola*), tuttpütt (*Podiceps cristatus*), naaskelnokk (*Recurvirostra avosetta*), hahk (*Somateria mollissima*), väiketiir (*Sterna albifrons*), räusktiir (*Sterna caspia*), jõgitiir (*Sterna hirundo*), randtiir (*Sterna paradisaea*), tutt-tiir (*Sterna sandvicensis*), voot-põõsalind (*Sylvia nisoria*), tumetilder (*Tringa erythropus*), mudatilder (*Tringa glareola*), heletilder (*Tringa nebularia*), punajalg-tilder (*Tringa totanus*) ja kiivitaja (*Vanellus vanellus*). Väinamere hoiuala (Saare)

pindala kokku on 42573.2 ha, millest maismaa pindala on 1057.2 ha ja veeosa pindala on 41516 ha.

Väinamere hoiuala (Läänemaa) (KLO2000241) asub kavandatava trassi alal ja vahetus läheduses. Väinamere hoiuala kaitse-eesmärk on nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisas nimetatud elupaigatüüpide - veealuste liivamadalate (1110), liivaste ja mudaste pagurandade (1140), rannikulõugaste (1150*), laiade madalate lahtede (1160), karide (1170), esmaste rannavallide (1210), püsitaimestuga kivirandade (1220), soolakuliste muda- ja liivarandade (1310), väikesaarte ning laidude (1620), rannaniitude (1630*), püsitaimestuga liivarandade (1640), kuivade nõmmede (4030), kadastike (5130), lubjarikkal mullal kuivade niitude (6210*), lubjavaesel mullal liigirikaste niitude (6270*), loodude (6280*), sinihelmikakoosluste (6410), niiskuslembeste kõrgrohustute (6430), puisniitude (6530*), allikate ja allikasooide (7160), liigirikaste madalsoode (7230), puiskarjamaade (9070), soostuvate ja soo-lehtmetsade (9080*) kaitse ning II lisas nimetatud liikide ja nõukogu direktiivi 79/409/EMÜ I lisas nimetatud liikide, samuti I lisast puuduvate rändlinnuliikide elupaikade kaitse. Liigid, mille elupaiku kaitstakse, on: kaunis kuldking (*Cypridium calceolus*), madal unilook (*Sisymbrium supinum*), hallhüljes (*Halichoerus grypus*), saarmas (*Lutra lutra*), viigerhüljes (*Phoca hispida bottnica*), võldas (*Cottus gobio*), teelehe-mosaiikliblikas (*Euphydryas aurinia*), suur-mosaiikliblikas (*Euphydryas maturna*), raudkull (*Accipiter nisus*), rästas-roolind (*Acrocephalus arundinaceus*), jäälind (*Alcedo atthis*), soopart (*Anas acuta*), luitsnokk-part (*Anas clypeata*), piilpart (*Anas crecca*), viupart (*Anas penelope*), sinikael-part (*Anas platyrhynchos*), rägapart (*Anas querquedula*), rääkspart (*Anas strepera*), suur-laukhani (*Anser albifrons*), hallhani (*Anser anser*), väike-laukhani (*Anser erythropus*), rabahani (*Anser fabalis*), hallhaigur (*Ardea cinerea*), kivirullija (*Arenaria interpres*), sooräts (*Asio flammeus*), punapea-vart (*Aythya ferina*), tuttvart (*Aythya fuligula*), merivart (*Aythya marila*), hüüp (*Botaurus stellaris*), mustlagle (*Branta bernicla*), valgepõsk-lagle (*Branta leucopsis*), sõtkas (*Bucephala clangula*), hiireviu (*Buteo buteo*), karvasjalg-viu (*Buteo lagopus*), niidurüdi (*Calidris alpina schinzii*), suurrüdi (*Calidris canutus*), kõvernokk-rüdi (*Calidris ferruginea*), väikerüdi (*Calidris minuta*), värbrüdi (*Calidris temminckii*), väiketüll (*Charadrius dubius*), liivatüll (*Charadrius hiaticula*), mustviires (*Chlidonias niger*), valge-toonekurg (*Ciconia ciconia*), roo-loorkull (*Circus aeruginosus*), välja-loorkull (*Circus cyaneus*), soo-loorkull (*Circus pygargus*), aul (*Clangula hyemalis*), rukkirääk (*Crex crex*), väikeluik (*Cygnus columbianus bewickii*), laululuik (*Cygnus cygnus*), kühmnokk-luik (*Cygnus olor*), valgeselg-kirjurähn (*Dendrocopos leucotos*), väike-kirjurähn (*Dendrocopos minor*), põldtsiitsitaja (*Emberiza hortulana*), tuuletallaja (*Falco tinnunculus*), lauk (*Fulica atra*), rohunepp (*Gallinago media*), järvekaur (*Gavia arctica*), punakurk-kaur (*Gavia stellata*), sookurg (*Grus grus*), merikotkas (*Haliaeetus albicilla*), väänkael (*Jynx torquilla*), punaselg-õgija (*Lanius collurio*), hallõgija (*Lanius excubitor*), kalakajakas (*Larus canus*), tõmmukajakas (*Larus fuscus*), väikekajakas (*Larus minutus*), naerukajakas (*Larus ridibundus*), plütt (*Limicola falcinellus*), võotsaba-vigle (*Limosa lapponica*), mustsaba-vigle (*Limosa limosa*), nõmmelõoke (*Lullula arborea*), mudanepp (*Lymnocyptes minimus*), tõmmuvaeras (*Melanitta fusca*), mustvaeras (*Melanitta nigra*), väikekoskel (*Mergus albellus*), jääkoskel (*Mergus merganser*), rohukoskel (*Mergus serrator*), suurkoovitaja (*Numenius arquata*), kalakotkas (*Pandion haliaetus*), nurmkana (*Perdix perdix*), kormoran (*Phalacrocorax carbo*), veetallaja (*Phalaropus lobatus*), tutkas (*Philomachus pugnax*), hallrähn (*Picus canus*), rüüt (*Pluvialis apricaria*), plüü (*Pluvialis squatarola*), sarvikpütt (*Podiceps auritus*), tuttpütt (*Podiceps cristatus*), hallpõsk-pütt (*Podiceps grisegena*), väikehuik (*Porzana parva*), täpikhuik (*Porzana porzana*), rooruik (*Rallus aquaticus*),

naaskelnokk (*Recurvirostra avosetta*), kaldapääsuke (*Riparia riparia*), hahk (*Somateria mollissima*), väiketiir (*Sterna albifrons*), räusktiir (*Sterna caspia*), jõgitiir (*Sterna hirundo*), randtiir (*Sterna paradisaea*), tutt-tiir (*Sterna sandvicensis*), vööt-põõsalind (*Sylvia nisoria*), teder (*Tetrao tetrix*), tumetilder (*Tringa erythropus*), mudatilder (*Tringa glareola*), heletilder (*Tringa nebularia*), punajalg-tilder (*Tringa totanus*) ja kiivitaja (*Vanellus vanellus*). Väinamere hoiuala (Läänemaa) pindala kokku on 65226.4 ha, millest maismaa pindala on 2950.6 ha ja veeosa pindala on 62275.8 ha.

Kaitse-eesmärgiks olevatest liikidest on kavandatavate trasside lähedal, Muhumaal, Kuivastu külas rooruigu elupaik (KLO9133385). Registreeritud on 1 paar linde 2017. aastal. Rooruik on lind, kes pesitseb aprilli lõpust juuli lõpuni, Eestis pesitseb liik nii merelahtede kui ka järvede äärsetes mosaiiksetes, vees kasvavates roostikes ja hundinuiastikes, vähem muu kõrge taimestikuga märgaladel. Rooruigu peamiseks ohuteguriks tuleb pidada intensiivset talvist rooniitmist, millega kaovad talle sobilikud pesitsuskohad. Veekogude kuivendamise kaasneb rooruigale vajaliku roostiku mosaiiksuse kadumine ning ilmselt väheneb ka sobilik toitumisala. III kaitsekategooria kaitsealused liigid, kelle suhtes looduskaitseaduse (LKS) § 55 lg 6 kohaselt on kaitsealuse loomaliigi isendi püüdmine ja tahtlik häirimine paljunemise, poegade kasvatamise, talvitumise ning rände ajal on keelatud. Rooruigule võimalike häiringute ärahoidmiseks ehitusperioodil (müra ja vibratsioon) tuleb vältida ehitustegevust pesitusperioodil, vähemalt vahemikus 15.04-30.06.

Teised liigid, mis on ka Väinamere linnuala või Väinamere loodusala kaitse-eesmärkideks ning kavandatavate trasside lähedusse jäävad, on hinnatud peatükis 4.3.

Väinamere linnuala (RAH0000133) asub kavandatava trassi alal ning selle vahetus läheduses. Liigid, mille isendite elupaiku kaitstakse, on soopart e pahlsaba-part (*Anas acuta*), luitsnokk-part (*Anas clypeata*), piilpart (*Anas crecca*), viupart (*Anas penelope*), sinikael-part (*Anas platyrhynchos*), rägapart (*Anas querquedula*), rääkspart (*Anas strepera*), suur-laukhani (*Anser albifrons*), hallhani e roohani (*Anser anser*), väike-laukhani (*Anser erythropus*), rabahani (*Anser fabalis*), hallhaigur (*Ardea cinerea*), kivirullija (*Arenaria interpres*), sooräts (*Asio flammeus*), punapea-vart (*Aythya ferina*), tuttvart (*Aythya fuligula*), merivart (*Aythya marila*), hüüp (*Botaurus stellaris*), mustlagle (*Branta bernicla*), valgepõsk-lagle (*Branta leucopsis*), kassikakk (*Bubo bubo*), sõtkas (*Bucephala clangula*), niidurisla e rüdi e niidurüdi (*Calidris alpina schinzii*), suurrüdi e rüdi e suurrisla (*Calidris canutus*), väiketüll (*Charadrius dubius*), liivatüll (*Charadrius hiaticula*), mustviires (*Chlidonias niger*), valge-toonekurg (*Ciconia ciconia*), roo-loorkull (*Circus aeruginosus*), välja-loorkull (*Circus cyaneus*), aul (*Clangula hyemalis*), rukkirääk (*Crex crex*), väikeluik (*Cygnus columbianus bewickii*), laululuik (*Cygnus cygnus*), kühmnokk-luik (*Cygnus olor*), valgeselg-kirjurähn (*Dendrocopos leucotos*), põldtsiitsitaja (*Emberiza hortulana*), lauk (*Fulica atra*), rohunepp (*Gallinago media*), värbkakk (*Glaucidium passerinum*), sookurg (*Grus grus*), merikotkas (*Haliaeetus albicilla*), punaselg-õgija (*Lanius collurio*), kalakajakas (*Larus canus*), tõmmukajakas (*Larus fuscus*), naerukajakas (*Larus ridibundus*), plütt (*Limicola falcinellus*), vöötsaba-vigle (*Limosa lapponica*), mustsaba-vigle (*Limosa limosa*), tõmmuvaeras (*Melanitta fusca*), mustvaeras (*Melanitta nigra*), väikekoskel (*Mergus albellus*), jääkoskel (*Mergus merganser*), rohukoskel (*Mergus serrator*), suurkoovitaja (*Numenius arquata*), kormoran e karbas (*Phalacrocorax carbo*), tutkas (*Philomachus pugnax*), hallpea-rähn e hallrähn (*Picus canus*), plüü (*Pluvialis squatarola*), tuttpütt (*Podiceps cristatus*), väikehuik (*Porzana parva*), täpikhuik (*Porzana porzana*), naaskelnokk (*Recurvirostra avosetta*), hahk (*Somateria mollissima*), väiketiir (*Sterna albifrons*), räusktiir e räusk (*Sterna caspia*), jõgitiir (*Sterna hirundo*), randtiir (*Sterna*

paradisaea), tutt-tiir (*Sterna sandvicensis*), vööt-pöösaliind (*Sylvia nisoria*), teder (*Tetrao tetrix*), tumetilder (*Tringa erythropus*), mudatilder (*Tringa glareola*), heletilder (*Tringa nebularia*), punajalg-tilder (*Tringa totanus*) ja kiivitaja (*Vanellus vanellus*). Väinamere linnuala pindala kokku on 273217 ha, millest maismaa pindala on 46799.3 ha ja veosa pindala on 226417.7 ha.

Kavandatav trass asub Väinamere looduslal (RAH0000605). I lisas nimetatud kaitstavad elupaigatüübid on veelused liivamadalad (1110), jõgede lehtersuudmed (1130), liivased ja mudased pagurannad (1140), rannikulõukad (*1150), laiad madalad lahed (1160), karid (1170), esmased rannavallid (1210), püsitaimestuga kivirannad (1220), merele avatud pankrannad (1230), soolakulised muda- ja liivarannad (1310), väikesaared ning laiud (1620), rannaniidud (*1630), püsitaimestuga liivarannad (1640), jõed ja ojad (3260), kuivad nõmmed (4030), kadastikud (5130), kuivad niidud lubjarikkal mullal (*olulised orhideede kasvualad - 6210), liigirikkad niidud lubjavaesel mullal (*6270), lood (alvarid - *6280), sinihelmikakooslused (6410), niiskuslembesed kõrgrohustud (6430), lamminiidud (6450), aas-rebasesaba ja ürt-punanupuga niidud (6510), puisniidud (*6530), rabad (*7110), allikad ja allikasood (7160), lubjarikkad madalsood lääne-mõökrohuga (*7210), nõrglubja-allikad (*7220), liigirikkad madalsood (7230), lubjakivipaljandid (8210), vanad loodusmetsad (*9010), vanad laialehised metsad (*9020), rohunditerikkad kuusikud (9050), puiskarjamaad (9070), soostuvad ja soo-lehtmetsad (*9080), rusukallete ja jäarakute metsad (pangametsad - *9180), siirdesoo- ja rabametsad (*91D0) ning lammi-lodumetsad (*91E0); II lisas nimetatud liigid, mille isendite elupaiku kaitstakse, on hallhüljes (*Halichoerus grypus*), saarmas (*Lutra lutra*), tiigilendlane (*Myotis dasycneme*), viigerhüljes (*Phoca hispida bottnica*), harilik hink (*Cobitis taenia*), harilik võldas (*Cottus gobio*), jõesilm (*Lampetra fluviatilis*), harilik vingerjas (*Misgurnus fossilis*), emaputk (*Angelica palustris*), kaunis kuldking (*Cypridium calceolus*), nõmmnelk (*Dianthus arenarius subsp. arenarius*), roheline kaksikhammas (*Dicranum viride*), könt-tanukas (*Encalypta mutica*), soohiilakas (*Liparis loeselii*), madal unilook (*Sisymbrium supinum*), püst-linalehik (*Thesium ebracteatum*), jäik keerdsammal (*Tortella rigens*), teelehe-mosaiikliblikas (*Euphydryas aurinia*), suur-mosaiikliblikas (*Hypodryas maturna*), paksukojaline jõekarp (*Unio crassus*), vasakkeermene pisitigu (*Vertigo angustior*), väike pisitigu (*Vertigo genesii*) ja luha-pisitigu (*Vertigo geyeri*). Väinamere loodusala pindala kokku on 253958.90 ha, millest maismaa pindala on 42442.2 ha ja veosa pindala on 211516.7 ha.

Eelnevalt mainitud Natura alade suhtes on läbi viidud Natura eelhindamine peatükis 4.

Kavandatava trassi läheduses asub kaitsealune liik, kes pole ühegi eelnevalt mainitud hoiuala ega Natura ala kaitse-eesmärgiks, ristpart, kelle elupaik on registreeritud mandril Esivere külas (KLO9105060), mis on registreeritud punktobjektina. Vaatlus pärineb 2008. aastast ning registreeritud on 1 paari esinemine. Ristpart kuulub III kaitsekategooriasse ning pesitseb mai algusest augusti teise pooleni, kasutades pesitsuseks erinevaid varju pakkuvaid looduslikke või inimloodud objekte. Ohuteguriteks on pigem sobivate pesitsuskohtade puudumine ning röövlus. Kavandatav tegevus seega ristparti ei ohusta ega oma negatiivset mõju.

III kaitsekategooria kaitsealuste liikide suhtes on LKS § 55 lg 6 kohaselt kaitsealuse loomaliigi isendi püüdmise ja tahtlik häirimise paljunemise, poegade kasvatamise, talvitumise ning rände ajal on keelatud. Kaitstavatele linnuliikidele võimalike häiringute

ärahooldmiseks ehitusperioodil (müra ja vibratsioon) tuleb vältida ehitustegevust pesitusperioodil.

3.4. inimese tervis ja heaolu ning elanikkond

Võttes arvesse, et kavandatav tegevus leiab aset merekeskkonnas, pole inimese tervisele ning heaolule ette näha negatiivset mõju. Pigem mõjutab Saaremaale 330 kV elektriühenduse rajamine elanikkonda positiivselt, kuna tagab kindlama elektriühenduse ja rajab aluse majanduse elavdamiseks.

4. Natura eelhindamine

4.1. Teave kavandatava tegevuse kohta

Kavandatava tegevuse eesmärk on elektrienergia ülekanne Mandri-Eesti ja Saaremaa vahel olles osa Saaremaa 330kV põhivõrgu rajamise riigi eriplaneeringust. Neljanda elektriühenduse rajamine Eesti ja Läti vahele Saaremaa kaudu eeldab 330-kilovoldise pingeklassiga elektriliinide rajamist Saaremaale ning nende tugevat sidumist mandril paikneva 330-kilovoldise elektri ülekandevõrguga. Kaabelliini nimipinge on 330 kV. Kavandatav tegevus asub Väinamere looduslal (RAH0000605) ja Väinamere linnualal (RAH0000133).

Projektiga kavandatav tegevus ei ole Natura alade kaitsekorraldusega otseselt seotud või selleks vajalik.

4.2. Natura 2000 võrgustiku alade iseloomustus

Kavandatav tegevus asub Väinamere looduslal (RAH0000605) ja Väinamere linnualal (RAH0000133). Nimetatud alade kirjeldus on toodud peatükis 3.3.

4.3. Kavandatava tegevuse mõju prognoosimine

Kavandatava tegevuse mõju prognoosimisel Natura 2000 võrgustiku aladele lähtutakse tegevuse iseloomust ning projektialale jäävate Natura-alade kaitse-eesmärkidest.

Kuna kõigi kaitse-eesmärgiks olevate liikide ja elupaikade osas on mõju hindamise jaoks asjakohased andmed olemas, siis liikide-elupaikade inventuuri tegemiseks vajadus puudub.

Mõju hindamise tulemused on esitatud järgnevates alapeatükkides.

4.3.1 Mõju Väinamere looduslal kaitse-eesmärgiks seatud elupaikadele ja liikidele

Kaitse-eesmärk	Hinnang mõju olulisusele
veealused liivamadalad (1110)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas elupaika ei leidu. Mõju puudub.
jõgeded lehtersuudmed (1130)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas elupaika ei leidu. Mõju puudub.
liivased ja mudased pagurannad (1140)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas elupaika ei leidu. Mõju puudub.
rannikulõukad (*1150)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas elupaika ei leidu. Mõju puudub.
laiad madalad lahed (1160)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas elupaika ei leidu. Mõju puudub.

karid (1170)	Alternatiivid 1 ja 2 läbivad ühte karide elupaika koodiga - 1948145083. Antud elupaiga kohta puudub täpsem info. Väinamere hoiuala mereosa kaitsekorralduskavas aastateks 2009-2018 on mainitud, et antud elupaik on oluline hüljeste ning veelindude peatuspaigana ning tegu on atraktiivse sukeldumispaigaga. Ohuteguriteks on mainitud tuuleparkide rajamine, eutrofeerumine ja merereostus. Leitud on, et vajadus aktiivse kaitse järgi on väike. Kavandatav tegevus ei kuulu ohutegurite alla, küll aga tuleb tähele panna, et kaabli paigaldamisel pinnasesse muudetakse pinnareljeefi ning morfoloogiat, mis mõjutab ka karide struktuuri ja säilimist. Kavandatava tegevuse võimalik mõju ja selle ulatus on vajalik välja selgitada Natura täishindamise raames.
rannaniidud (*1630)	Alternatiivid 3 ja 4 jõuavad mandrile kohas, kus rannikule on märgitud elupaik koodiga 543345481, mille koondseisundi väärtus on B. Alternatiivid 1 ja 4 jõuavad Muhu saarele kohas, kus rannikule on märgitud elupaik koodiga ELP0013266/1267458766, üldise hinnanguga B – kõrge väärtus, tegu on paraniiske alaga, mis on osaliselt karjatamises. Alternatiivid 2 ja 3 jõuavad Muhu saarele kohas, kus asub elupaik koodiga ELP0013261/-1374835806, mille üldine hinnang on C – keskmine väärtus, tegu on üleujutatava alaga, millel on valdavalt roostik, muu taimestik on hävinud. Rannaniitude peamiseks ohuteguriteks on pigem võsastumine ja roostiku pealetung, ka tallamine ja parkimine. Kavandatav tegevus ei kuulu ohutegurite alla, samuti ei mõjuta ka teisiti rannaniite, kuna toimub veekeskkonnas.
esmased rannavallid (1210)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas elupaika ei leidu. Mõju puudub.
püsitaimestuga kivirannad (1220)	Alternatiivid 1 ja 2 jõuavad mandrile Lääne-Nigula vallas, kus täpselt rannikul, maa ja mere piiril asub elupaik koodiga - 821251482, mille üldine hinnang on A – väga kõrge väärtus. Rohkem teavet pole märgitud EELISesse. Elupaiga seisundit võib mõjutada ilmastik (tormid), samuti võib ohustada roostumine. Kavandatav tegevus ei kuulu ohutegurite alla, samuti ei mõjuta ka teisiti püsitaimestuga kivirannasid, kuna toimub veekeskkonnas.
merele avatud pankrannad (1230)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas elupaika ei leidu. Mõju puudub.
soolakulised muda- ja liivarannad (1310)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas elupaika ei leidu. Mõju puudub.
väikesaared ning laiud (1620)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas elupaika ei leidu. Mõju puudub.
püsitaimestuga liivarannad (1640)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas elupaika ei leidu. Mõju puudub.
jõesed ja ojad (3260)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas elupaika ei leidu. Mõju puudub.

kuivad nõmmed (4030)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas elupaika ei leidu. Mõju puudub.
kadastikud (5130)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas elupaika ei leidu. Mõju puudub.
kuivad niidud lubjarikkal mullal (*olulised orhideede kasvualad - 6210)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas elupaika ei leidu. Mõju puudub.
liigirikkad niidud lubjavaesel mullal (*6270)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas elupaika ei leidu. Mõju puudub.
lood (alvarid - *6280)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas elupaika ei leidu. Mõju puudub.
sinihelmikakooslused (6410)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas elupaika ei leidu. Mõju puudub.
niiskuslembedes kõrgrohustud (6430)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas elupaika ei leidu. Mõju puudub.
lamminiidud (6450)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas elupaika ei leidu. Mõju puudub.
aas-rebasesaba ja ürt-punanupuga niidud (6510)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas elupaika ei leidu. Mõju puudub.
puisniidud (*6530)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas elupaika ei leidu. Mõju puudub.
rabad (*7110)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas elupaika ei leidu. Mõju puudub.
allikad ja allikasood (7160)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas elupaika ei leidu. Mõju puudub.
lubjarikkad madalsood lääne-mõõkrohuga (*7210)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas elupaika ei leidu. Mõju puudub.
nõrglubja-allikad (*7220)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas elupaika ei leidu. Mõju puudub.
liigirikkad madalsood (7230)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas elupaika ei leidu. Mõju puudub.
lubjakivipaljandid (8210)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas elupaika ei leidu. Mõju puudub.
vanad loodusmetsad (*9010)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas elupaika ei leidu. Mõju puudub.
vanad laialehised metsad (*9020)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas elupaika ei leidu. Mõju puudub.
rohunditerikkad kuusikud (9050)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas elupaika ei leidu. Mõju puudub.
puiskarjamaad (9070)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas elupaika ei leidu. Mõju puudub.
soostuvad ja soo-lehtmetsad (*9080)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas elupaika ei leidu. Mõju puudub.
rusukallete ja jäärakute metsad (pangametsad - *9180)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas elupaika ei leidu. Mõju puudub.
siirdesoo- ja rabametsad (*91D0)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas elupaika ei leidu. Mõju puudub.

lammi-lodumetsad (*91E0)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas elupaika ei leidu. Mõju puudub.
hallhüljes (<i>Halichoerus grypus</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
saarmas (<i>Lutra lutra</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
tiigilendlane (<i>Myotis dasycneme</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
viigerhüljes (<i>Phoca hispida bottnica</i>)	Kavandatava tegevuse alternatiivid 2 ja 3 läbivad viigerhülge elupaika KLO9123888. Antud elupaik asub Suures Väinas, Muhumaa poolses küljes ning on viigerhüljeste puhkeala. Viimane vaatlus pärineb 2023. aastast, kus alalt leiti 88 looma. Viigrid on puhkepaikade suhtes väga valivad ja seetõttu on sellele liigile sobivaid elupaiku Eesti rannikul väga vähe. Erinevalt hallhülgest ei kasuta nad puhkuseks kunagi maismaad, vaid ainult karisid ning veeluseid kive. Lääne-Eesti viigrite suvised asualad jäävad Väinamere, vähem ka Kihnu madalike piirkonda, kust loomad teevad toitumisretki sügavamatesse vetesse Soome lahe suudmes ja Liivi lähel. Kõige asjakohasem ohutegur on häirimine. Kahtlemata on häirimise tagajärjed kõige ohtlikumad sigimisperioodil, kui vanalooma pojast eemalepeletamise tõttu võib kaduda ema ja poja vaheline side, samuti karvavahetusperioodil, kui loomad peavad karvavahetuse normaalseks kulgemiseks veetma palju aega veest väljas. Karvavahetuse ajal on loomade energiavarud väikesed, kuna nad ei ole jõudnud talvel ja sigimisperioodil kaotatud ressursse veel taastada. I. Jüssi hinnangul võib lugeda kriitiliseks visuaalseks kauguseks paadi lähenemisel puhkealadele 500 meetrini ja poegimissaarte puhul 200 meetrini. Põgenemisreaktsiooni tekkimise vahemaad sõltuvad ka müratasemest, ujuvvahendi suurusest, lõhnaärritajatest (väljalaskegaasid). Viimase mõju on otseselt sõltuv ärritaja intensiivsusest ja tuule suunast. I. Jüssi vaatlused on näidanud, et hülged lahkuvad lesilatelt juba siis, kui valju müra tekitav ujuvvahend on 1,5 - 2 km kaugusel. Erinevalt hallhüljestest, kes on tihti ka uudishimulikud ning lähenevad ise paatidele, hoiavad viigrid alustest kaugele. Kavandatava tegevuse võimalik mõju ja selle ulatus on vajalik välja selgitada Natura täishindamise raames.
harilik hink (<i>Cobitis taenia</i>)	Hinki registreeritud elupaik KLO9123353 asub lähimast kavandatavast trassist 1,5 km kaugusel. Viimane vaatlus pärineb 2009. aastast ning elupaiga olukord on märgitud kesiseks. Hink on öise ja erakliku eluviisiga kala, kes elutseb põhjasetetes ning toitub erinevast loomsest materjalist. Teda ohustavaid ohutegureid teada pole, mõju avaldumist hingile pole ette näha.
harilik võldas (<i>Cottus gobio</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.

jõesilm (<i>Lampetra fluviatilis</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
harilik vingerjas (<i>Misgurnus fossilis</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
emaputk (<i>Angelica palustris</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
kaunis kuldking (<i>Cypripedium calceolus</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
nõmmnelk (<i>Dianthus arenarius subsp. arenarius</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
roheline kaksikhammas (<i>Dicranum viride</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
könt-tanukas (<i>Encalypta mutica</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
soohiilakas (<i>Liparis loeselii</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
madal unilook (<i>Sisymbrium supinum</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
püst-linalehik (<i>Thesium ebracteatum</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
jäik keerdsammal (<i>Tortella rigens</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
teelehe-mosaiikliblikas (<i>Euphydryas aurinia</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
suur-mosaiikliblikas (<i>Hypodryas maturna</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
paksukojaline jõekarp (<i>Unio crassus</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
vasakkeermene pisitigu (<i>Vertigo angustior</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
väike pisitigu (<i>Vertigo genesii</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
luha-pisitigu (<i>Vertigo geyeri</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.

4.3.2 Mõju Väinamere linnualal kaitse-eesmärgiks seatud liikidele

Kaitse-eesmärk	Hinnang mõju olulisusele
kiivitaja (<i>Vanellus vanellus</i>)	Saare maakonnas on kiivitaja esinemine loodusvaatluste andmebaasi (LVA) põhjal registreeritud Kuivastu sadama juures, mandril Virtsu poolsaarel, alternatiiv 3 ja 4 juures ning merel Esivere küla lähedal, mille lähedalt möödub alternatiiv 2. Arvesse võttes, et kiivitaja pesitseb maismaal rannaniitudel ning asjakohane kaabel rajatakse vette, pole kiivitajale mõju ette näha.
punajalg-tilder (<i>Tringa totanus</i>)	Mandril on kavandatud trassi läheduses registreeritud üks punajalg-tildri leiukoht (KLO9104958), mis on registreeritud punktobjektina, mistõttu on ebaselge, millisel

	alal ja kui laialt liik paikneb. Vaatlus pärineb 2008. aastast ning registreeritud on 1 paari esinemine. Punajalg-tildri pesitsusaeg jääb vahemikku mai-juuli, pesitseb Eestis valdavalt rannaniitudel ja laidudel. Peamiselt ohustab teda pesitsuspaikade kattumine pilliroo ja võsaga, kui nende majandamine on lakanud. Kavandatav tegevus ei ohusta punajalg-tildrit ega tema elupaika.
heletilder (<i>Tringa nebularia</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
mudatilder (<i>Tringa glareola</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
tumetilder (<i>Tringa erythropus</i>)	Saare maakonnas on tumetildri esinemine LVA põhjal registreeritud Kuivastu sadama juures. Eestis ta ei pesitse, läbirändajana on väikesearvuline suvilind. LVA andmetel on alternatiiv 1 juures üks tumetildri leiukoht aastatest 1996, kus on nähtud 30 lindu, hilisemate uuringutes pole tumetildri esinemist välja toodud. Kavandatava tegevuse mõju pole ette näha, kuna kaabli paigaldamine on suhteliselt lokaalne tegevus ning läbirändel ja toitudes on tumetildril võimalik ümber asuda sobivaimasse piirkonda.
teder (<i>Tetrao tetrix</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
vööt-põõsalind (<i>Sylvia nisoria</i>)	Mandril asuvad kavandatud trasside läheduses kaks vööt-põõsalinnu elupaika (KLO9104949) ja (KLO9104926), mis on registreeritud punktobjektidena. Mõlemad vaatlused pärinevad 2008. aastast ning registreeritud on 1 paari esinemine. Pesitsusperiood kestab juuni algusest juuli teise pooleni, pesitseb mitmesugustes põõsastikes, metsaservades ja hõredates puistutes. Ohuteguriteks on alade kinnikasvamine ja lausvõsastumine. Kavandatav tegevus vööt-põõsalinnule mõju ei avalda.
tutt-tiir (<i>Sterna sandvicensis</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
randtiir (<i>Sterna paradisaea</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
jõgitiir (<i>Sterna hirundo</i>)	Jõgitiiru elupaik on registreeritud Virtsu alevikus Rohenina saarel (KLO9124984). 2019. aastal on sealt leitud 1 paar linde. Jõgitiiru pesitsusaeg kestab mai algusest augusti alguseni. Asustab peaaegu sama biotoopi mis randtiir, kuid sageli on just kõrgemas rohus erinevalt randtiirust, mis on põhiliselt seltsinguliselt laidudel ja väikesaartel, kuid asustab ka suuremate saarte ja mandri rannavalle ja klübuseid alasid rannaniitudel. Ohuteguritest on asjakohasemad saarte jm pesapaikade kulustamine, roostumine ja/või võsastumise tõttu. Kavandatav tegevus ei avalda jõgitiirule mõju, kuna toimub merevees.
räusktiir e räusk (<i>Sterna</i>	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei

<i>caspia</i>)	leidu. Mõju puudub.
väiketiir (<i>Sterna albifrons</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
hahk (<i>Somateria mollissima</i>)	Saare maakonnas on LVA põhjal registreeritud üks vaatlus Kuivastu sadama lähedal merel. Lääneranna vallas on LVA põhjal vaatluseid Virtsu poolsaarelt ning selle juurest avamerel. Võimalike häiringute ärahoidmiseks ehitusperioodil (müra ja vibratsioon) tuleb vältida ehitustegevust pesitusperioodil, vähemalt vahemikus 15.04-30.06.
naaskelnokk (<i>Recurvirostra avosetta</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
täpikhuik (<i>Porzana porzana</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
väikehuik (<i>Porzana parva</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
tuttpütt (<i>Podiceps cristatus</i>)	Saare maakonnas asub Kuivastu sadama juures üks vaatlus LVA põhjal, Lääneranna vallas aga Virtsu poolsaare juures avamerel. Võimalike häiringute ärahoidmiseks ehitusperioodil (müra ja vibratsioon) tuleb vältida ehitustegevust pesitusperioodil, vähemalt vahemikus 15.04-30.06.
plüü (<i>Pluvialis squatarola</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liiki ei leidu. Mõju puudub.
hallpea-rähn e hallrähn (<i>Picus canus</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
tutkas (<i>Philomachus pugnax</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
kormoran e karbas (<i>Phalacrocorax carbo</i>)	Saare maakonnas on LVA põhjal üks vaatlus Kuivastu sadamast ja teine merel, linnulennul Kuivastu ja Virtsu vahepeal. Lääneranna vallas on üks kormorani vaatlus alternatiiv 4 lähedal avamerel. Võimalike häiringute ärahoidmiseks ehitusperioodil (müra ja vibratsioon) tuleb vältida ehitustegevust pesitusperioodil, vähemalt vahemikus 15.04-30.06.
suurkoovitaja (<i>Numenius arquata</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
rohukoskel (<i>Mergus serrator</i>)	Lääneranna vallas on üks rohukoskli vaatlus alternatiiv 4 lähedal avamerel. Võimalike häiringute ärahoidmiseks ehitusperioodil (müra ja vibratsioon) tuleb vältida ehitustegevust pesitusperioodil, vähemalt vahemikus 15.04-30.06.
jääkoskel (<i>Mergus merganser</i>)	Kuivastu sadama lähedal asub LVA põhjal kaks vaatlust. Lääneranna vallas asub üks jääkoskli vaatlus alternatiiv 4 lähedal avamerel. Võimalike häiringute ärahoidmiseks ehitusperioodil (müra ja vibratsioon) tuleb vältida ehitustegevust pesitusperioodil, vähemalt vahemikus

	15.04-30.06.
väikekoskel (<i>Mergus albellus</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
mustvaeras (<i>Melanitta nigra</i>)	Lääneranna vallas on LVA põhjal Virtsu poolsaarel registreeritud mustvaera vaatlus. Mustvaeras on meil rohkearvuline läbirändaja (peamiselt aprillis-mais ja augustis-novembris), Eestis ei pesitse. Kavandatava tegevuse mõju pole ette näha, kuna kaabli paigaldamine on suhteliselt lokaalne tegevus ning läbirändel ja toitudes on mustvaeral võimalik ümber asuda sobivaimasse piirkonda.
tõmmuvaeras (<i>Melanitta fusca</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
mustsaba-vigle (<i>Limosa limosa</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
vöötsaba-vigle (<i>Limosa lapponica</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
plütt (<i>Limicola falcinellus</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja liiki ei leidu. Mõju puudub.
naerukajakas (<i>Larus ridibundus</i>)	Lääneranna vallas on LVA põhjal vaatluseid Virtsu poolsaarelt ning selle juurest avamerel ning merel Esivere küla lähedal, mille lähedalt möödub alternatiiv 2. Võimalike häiringute ärahoidmiseks ehitusperioodil (müra ja vibratsioon) tuleb vältida ehitustegevust pesitusperioodil, vähemalt vahemikus 15.04-30.06.
tõmmukajakas (<i>Larus fuscus</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
kalakajakas (<i>Larus canus</i>)	Lääneranna vallas on LVA põhjal vaatluseid Virtsu poolsaarelt ning selle juurest avamerel ning merel Esivere küla lähedal, mille lähedalt möödub alternatiiv 2. Võimalike häiringute ärahoidmiseks ehitusperioodil (müra ja vibratsioon) tuleb vältida ehitustegevust pesitusperioodil, vähemalt vahemikus 15.04-30.06.
punaselg-õgija (<i>Lanius collurio</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
merikotkas (<i>Haliaeetus albicilla</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
sookurg (<i>Grus grus</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
värbkakk (<i>Glaucidium passerinum</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
rohunepp (<i>Gallinago media</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
lauk (<i>Fulica atra</i>)	Lääneranna vallas on LVA põhjal üks laugu vaatlus Virtsu poolsaare lähedalt avamerelt. Võimalike häiringute ärahoidmiseks ehitusperioodil (müra ja vibratsioon) tuleb vältida ehitustegevust pesitusperioodil, vähemalt vahemikus 15.04-30.06.

põldtsiitsitaja (<i>Emberiza hortulana</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
valgeselg-kirjurähn (<i>Dendrocopos leucotos</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
kühmnokk-luik (<i>Cygnus olor</i>)	Saaremaal kavandatavate trasside läheduses asub LVA põhjal mitmeid kühmnokk-luige vaatluseid. Lääneranna vallas on LVA põhjal vaatluseid Virtsu poolsaare lähedalt avamerelt ning rannikul Esivere külas, mille lähedal jõuavad rannikul alternatiivid 1 ja 2. Võimalike häiringute ärahoidmiseks ehitusperioodil (müra ja vibratsioon) tuleb vältida ehitustegevust pesitusperioodil, vähemalt vahemikus 15.04-30.06.
lauluiluik (<i>Cygnus cygnus</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
väikeluik (<i>Cygnus columbianus bewickii</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
rukkirääk (<i>Crex crex</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
aul (<i>Clangula hyemalis</i>)	Saare maakonnas kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liiki ei leidu. Mõju puudub. Lääneranna vallas on LVA põhjal vaatluseid Virtsu poolsaare lähedalt avamerelt. Aul on eranditult Läänemerel talvitav liik, kes veedab siin suurema aja oma aastaringist ehk ligikaudu kaheksa kuud aastas. Aulid jõuavad Eestisse oktoober-november ning rändavad tagasi külmematele aladele mais. Kavandatava tegevuse mõju pole ette näha, kuna kaabli paigaldamine on suhteliselt lokaalne tegevus ning läbirändel ja toitudes on aulil võimalik ümber asuda sobivaimasse piirkonda.
välja-loorkull (<i>Circus cyaneus</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
roo-loorkull (<i>Circus aeruginosus</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
valge-toonekurg (<i>Ciconia ciconia</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
mustviires (<i>Chlidonias niger</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
liivatüll (<i>Charadrius hiaticula</i>)	Mandril on kavandatud trassi läheduses registreeritud üks liivatüllileiukoht (KLO9104864), mis on registreeritud punktobjektina, mistõttu on ebaselge, millisel alal ja kui laialt liik paikneb. Vaatlus pärineb 2008. aastast ning registreeritud on 1 paari esinemine. Pesitseb mai lõpust augusti keskpaigani, asustab hõreda ja madala taimestikuga lagedaid liivaseid või klibuseid rannalõike, samuti rannakarjamaade mudapaljikutega osi. Peamisteks ohtudeks on elupaikade kinnikasvamine ja häirimine inimeste poolt. Kavandatav tegevus ei avalda liivatüllile mõju.

väiketüll (<i>Charadrius dubius</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
suurrüdi e rüdi e suurisla (<i>Calidris canutus</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liiki ei leidu. Mõju puudub.
niidurisla e rüdi e niidurüdi (<i>Calidris alpina schinzii</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
sõtkas (<i>Bucephala clangula</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liiki ei leidu. Mõju puudub.
kassikakk (<i>Bubo bubo</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
valgepõsk-lagle (<i>Branta leucopsis</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
mustlagle (<i>Branta bernicla</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liiki ei leidu. Mõju puudub.
hüüp (<i>Botaurus stellaris</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
merivart (<i>Aythya marila</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
tuttvart (<i>Aythya fuligula</i>)	Saare maakonnas Kuivastu sadama lähedal asub LVA põhjal üks vaatlus. Lääneranna vallas on LVA põhjal vaatluseid Virtsu poolsaare lähedalt avamerelt. Võimalike häiringute ärahoidmiseks ehitusperioodil (müra ja vibratsioon) tuleb vältida ehitustegevust pesitusperioodil, vähemalt vahemikus 15.04-30.06.
punapea-vart (<i>Aythya ferina</i>)	Lääneranna vallas on LVA põhjal vaatluseid Virtsu poolsaare lähedalt avamerelt. Võimalike häiringute ärahoidmiseks ehitusperioodil (müra ja vibratsioon) tuleb vältida ehitustegevust pesitusperioodil, vähemalt vahemikus 15.04-30.06.
sooräts (<i>Asio flammeus</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
kivirullija (<i>Arenaria interpres</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
hallhaigur (<i>Ardea cinerea</i>)	Lääneranna vallas on LVA põhjal vaatluseid Virtsu poolsaarelt ning selle juurest avamerel ning merel Esivere küla lähedal, mille lähedalt möödub alternatiiv 2. Hallhaigur pesitseb metsatukas puudel, käib vaid roostikus toitumas. Arvestades, et kavandatav tegevus toimub meres ning hallhaigur käib ranniku lähedal vaid toitumas, pole hallhaigrule mõju ette näha.
väike-rabahani (<i>Anser fabalis</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liiki ei leidu. Mõju puudub.
laukhani (<i>Anser erythropus</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.
hallhani e roohani (<i>Anser anser</i>)	Lääneranna vallas on LVA põhjal vaatluseid Virtsu poolsaarelt ning selle lähedalt avamerelt. Võimalike

	häiringute ärahoidmiseks ehitusperioodil (müra ja vibratsioon) tuleb vältida ehitustegevust pesitusperioodil, vähemalt vahemikus 15.04-30.06.
suur-laukhani (<i>Anser albifrons</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liiki ei leidu. Mõju puudub.
rääkspart (<i>Anas strepera</i>)	Kuivastu sadama juurest on pärit üks LVA vaatlus, Lääneranna vallas on LVA põhjal vaatluseid Virtsu poolsaare lähedal avamerel. Võimalike häiringute ärahoidmiseks ehitusperioodil (müra ja vibratsioon) tuleb vältida ehitustegevust pesitusperioodil, vähemalt vahemikus 15.04-30.06.
rägapart (<i>Anas querquedula</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liiki ei leidu. Mõju puudub.
sinikael-part (<i>Anas platyrhynchos</i>)	Kuivastu sadama lähedal on LVA põhjal paar vaatlust. Lääneranna vallas on LVA põhjal vaatluseid Virtsu poolsaare lähedal avamerel. Võimalike häiringute ärahoidmiseks ehitusperioodil (müra ja vibratsioon) tuleb vältida ehitustegevust pesitusperioodil, vähemalt vahemikus 15.04-30.06.
viupart (<i>Anas penelope</i>)	Kuivastu sadama juurest on pärit üks LVA vaatlus. Võimalike häiringute ärahoidmiseks ehitusperioodil (müra ja vibratsioon) tuleb vältida ehitustegevust pesitusperioodil, vähemalt vahemikus 15.04-30.06.
piilpart (<i>Anas crecca</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liiki ei leidu. Mõju puudub.
luitsnokk-part (<i>Anas clypeata</i>)	Lääneranna vallas on LVA põhjal üks vaatlus pärit Virtsu poolsaare lähedalt avamerelt. Võimalike häiringute ärahoidmiseks ehitusperioodil (müra ja vibratsioon) tuleb vältida ehitustegevust pesitusperioodil, vähemalt vahemikus 15.04-30.06.
soopart e pahlsaba-part (<i>Anas acuta</i>)	Kavandatava tegevuse alal ja mõjualas liigi elupaika ei leidu. Mõju puudub.

4.4. Natura eelhindamise tulemused ja järeldus

Kavandatav tegevus jääb Natura 2000 aladele, täpsemalt Väinamere loodusalale ning Väinamere linnualale, jäädes ka mitmete kaitse-eesmärkideks olevate elupaikade ja liikide alale või nende lähedusse. Kaitsealuse elupaiga tüübi karid puhul tuleb tähele panna, et kaabli paigaldamisel pinnasesse muudetakse pinnareljeefi ning morfoloogiat, mis mõjutab ka karide struktuuri ja säilimist. Täpsemalt on võimalik mõju välja selgitada Natura täishindamise käigus. Samuti leiab kavandatav tegevus aset mitmete linnuliikide ning viiherhülge elupaigas või nende elupaikade lähedal. Natura eelhindamine ei tohi välja tuua leevendusmeetmeid, selleks on vajalik läbi viia Natura täishindamine, et teha kindlaks mõju kõikidele kaitse-eesmärgiks olevatele linnuliikidele ning viiherhülgele ja leida vajalikud ning võimalikud leevendusmeetmed. Eeldatavasti tekitab kavandatav tegevus mõju vaid ehitusperioodil. Kindlasti tuleb vältida ehitustegevust lindude pesitusperioodil vähemalt vahemikus 15.04-30.06. Vajalik on hinnata, kuidas kavandatav tegevus viiherhülge elupaika mõjutab.

5. Hinnang keskkonnamõju olulisusele

Peatükis on toodud käesoleva eelhinnangu alapeatükkide 2 ja 3 põhjal antud otsustaja hinnang, kas kavandataval tegevusel võib olla KeHJS-e § 3¹ lõikes 2 kirjeldatud otsene või kaudne oluline keskkonnamõju. Keskkonnamõju on oluline, kui see võib eeldatavalt ületada mõjuala keskkonnataluvust, põhjustada keskkonnas pöördumatuid muutusi või seada ohtu inimese tervise ja heaolu, kultuuripärandi või vara. Peatükis kirjeldatakse, mil viisil on keskkonnaelemendid mõjutatud ning mõju suurust/ulatust.

5.1. Keskkonnamõju suurus ja mõjuala ulatus (näiteks geograafiline ala ja tõenäoliselt mõjutatava elanikkonna suurus)

Ehitusaegne mõju on ajutine ning tõenäoliselt keskkonnale mõõdukalt negatiivne: ehitustöödega kaasnev müra ja vibratsioon ning pinnase ümberpaigutamine, mis võib kaasa tuua heljumit ning selle levikut meres. Elanikkonda kavandatav tegevus ei mõjuta, kuna toimub meres. Juhul kui jälgitakse leevendavaid keskkonnameetmeid, pole keskkonnamõju oluline.

5.2 Mõju ilmnemise tõenäosus ja selle tugevus, kestus, sagedus ja pöördumus

Suure tõenäosusega realiseerub negatiivse mõjuna ajutine mürahäiring ning vibratsioon ehitamisel. Samuti võib tekkida teatud määral heljumit ning põhjaelustiku hävimist või häirimist, kuna kohas, kuhu paigutatakse kaabel, muudetakse pinnase asetust merepõhjas. Kasutusaegset mõju pole ette näha.

5.3 Mõju piiriülesus ja kavandatava tegevuse koosmõju muude asjakohaste toimivate või mõjualas planeeritavate tegevustega

Mõju piiriülesus puudub. Kavandatava tegevuse koosmõju muude asjakohaste toimivate või mõjualas planeeritavate tegevustega ei ole ette näha.

5.4. Ebasoodsa mõju tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise üldised (sh seadusandlusest tulenevad) võimalused

1. Kasutatav tehnika peab olema heas tehnilises seisukorras. Ehitus- ja hooldustööde käigus tuleb kasutada mehhanisme ja tehnoloogiat, mis välistavad kütte- ja määrdeainete sattumise vette. Masinate kasutamine töös, millel on silmaga nähtav õlileke, on keelatud. Avarii ja reostuse tekkimisel tuleb operatiivselt reostuse edasine levik tõkestada, reostus likvideerida ning teavitada sellest esimesel võimalusel Keskkonnaametit.
2. Muinsuskaitseala või kinnismälestise kaitsevööndis arvestada kultuuriväärtusega leidude ja kultuurikihi ilmsikstuleku võimalusega nii mälestise kaitsevööndis kui ka väljaspool selle ala. Muinsuskaitseadusest tulenevalt (§ 31 lg 1, § 60) on leidja kohustatud tööd katkestama, jätma leiu leiukohta ning teatama sellest Muinsuskaitseametile. Kinnismälestise kaitsevööndis olemasoleva ehitise ehitustöödeks esitada enne töödega alustamist teatis, mille vorm on leitav Muinsuskaitseameti kodulehelt: <https://www.muinsuskaitseamet.ee/et/load>. Tööde luba võib taotleda mälestise või muinsuskaitsealal paikneva ehitise omanik või valdaja. Loataotlus tuleb esitada vastava maakonna nõunikule, kus mälestis asub. Võimalusel säilitada ehitustegevusel võimalikult suur osa pärandkultuuri objektidest.
3. Tahkete ainete uputamiseks või heitmiseks veekogusse peab olema vee erikasutusluba.
4. Vastavalt peatükis 3.3 hinnatud siseriiklikele III kaitsekategooria kaitsealustele liikidele rooruigule ja ristpardile võimalike häiringute ärahoidmiseks ehitusperioodil (müra ja vibratsioon) tuleb vältida ehitustegevust pesitusperioodil, vähemalt

vahemikus 15.04-30.06. III kaitsekategooria kaitsealuste liikide suhtes on LKS § 55 lg 6 kohaselt kaitsealuse loomaliigi isendi püüdmine ja tahtlik häirimine paljunemise, poegade kasvatamise, talvitumise ning rände ajal on keelatud.

5. Arvestada tuleb peatükis 1.2 toodud Eesti mereala planeeringu tingimustega taristu rajamisel merepõhja.

6. Kokkuvõtte ja järeldused

6.1. Järeldus kavandatava tegevuse keskkonnamõju hindamise algatamise või algatamata jätmise kohta koos põhjenduse kokkuvõttega

Natura eelhindamine ei anna veendumust, et Natura 2000 võrgustiku aladele ning kaitse-eesmärkidele ei avaldu mõju. Planeeritav tegevus ei oma olulist mõju välisõhu kvaliteedile, maavaradele (maardlad), pinnasele, põhja- ja pinnaveele, ega kultuuripärandile leevendusmeetmete rakendamisel. 330 kV vahelduvvoolu merekaabelliini ehitamine üle Suure väina ei kahjusta inimeste tervist, heaolu ega vara. Keskkonnamõju hindamise algatamine on vajalik. Lisaks tuleb arvestada peatükis 5.4 toodud keskkonnameetmetega.

Eelhinnangu koostamisel kasutatud materjal

- Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadus
- Veeseadus
- Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määrus nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang, täpsustatud loetelu“
- Keskkonnaministri 16.08.2017 määrus nr 31 „Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded“
- Ehitusseadustik
- Keskkonnaportaal
- Loodusveeb
- Maa-ameti kaardirakendus gis.maaamet.ee/xgis2/page/app/maainfo
- Elering AS „Hoonestusloa taotlus mereala koormamiseks 330 kV vahelduvvoolu merekaabelliiniga. Käesoleva taotluse esemeks on Suurt väina ületav merekaabel.“ 22.12.2023
- Väikese väina hoiuala, Aljava käpaliste püsielupaiga ja Või merikotka püsielupaiga kaitsekorralduskava. 2014-2023 Keskkonnaamet
- „Linnuatlas. Eesti haudelindude levik ja arvukus“. Tartu, 2018. Eesti Ornitoloogiaühing
- Väinamere hoiuala mereosa kaitsekorralduskava aastateks 2009-2018. Tallinn, 2009
- Väinamere hoiuala mereosa, Kadakalau viiGERhülge, Pujuderahu hallhülge ja Selgrahu hallhülge püsielupaikade (osa Väinamere linnu- ja loodusalast) kaitsekorralduskava, 2013-2022. Keskkonnaamet
- Puhtu-Laelatu looduskaitseala kaitsekorralduskava 2018–2027 Keskkonnaamet
- „Lindude peatumisalade analüüs.“ Eesti Ornitoloogiaühing, 2019
- Eesti Mereala Planeeringu seletuskiri